

Силабус курсу

Хімічний аналіз об'єктів довкілля

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта (Природничі науки)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Природничі науки)»
Кількість кредитів – 3 Мова викладання: українська
Рік підготовки - I, семестр- II
Компонент освітньої програми: вибіркова
Дні занять: згідно розкладу
Консультації: згідно розкладу

Керівник курсу

к. біол. н., доц. **Хоменчук Володимир Олександрович**

Контактна інформація khomenchuk@tnpu.edu.ua ; 067 705 88 62

Опис дисципліни

Мета навчального курсу – сформувати у студентів теоретичні уявлення про хімічний склад об'єктів довкілля, стандартні норми вмісту природних і токсичних речовин в об'єктах навколишнього середовища, практичні навички сучасних методів пробовідбору, пробопідготовки зразків природних вод, ґрунтів і повітря, хімічного аналізу об'єктів довкілля класичними і інструментальними методами..

Навчальний контент

№	Темі	Результати навчання
<i>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.</i>		
1.	Тема 1. Основні поняття курсу	Знати: –хімічний склад і властивості різних об'єктів довкілля (води, повітря, ґрунтів); - закономірності процесів у навколишньому середовищі, особливості міграції та трансформації забруднюючих речовин у природі. Вміти: проводити якісний аналіз неорганічних і органічних речовин в межах використання основних прийомів та методів; – робити висновки щодо екологічної небезпеки досліджуваних політантів
2.	Тема 2. Хімічний склад природних вод	
3.	Тема 3 Хімічний склад повітря	
4.	Тема 4. Особливості складу ґрунтів та донних відкладів	
<i>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.</i>		
5.	Тема 5. Загальна характеристика проби об'єктів оточуючого середовища	Знати: – особливості методів пробовідбору, консервування, пробопідготовки і аналізу зразків довкілля; - теоретичні основи класичних та сучасних методів аналізу води, ґрунту, повітря. Вміти: - відбирати середню пробу, складати схему аналізу; - користуватись основними хімічними приладами і обладнанням, лабораторною технікою та хімічним посудом; -- проводити хімічний аналіз об'єктів довкілля сучасними інструментальними методами
6.	Тема 6. Загальна характеристика методів хімічного аналізу об'єктів навколишнього середовища	
7.	Тема 7. Відбір проб води та пробопідготовка	
8.	Тема 8 Сучасні методи аналізу природних вод	
9.	Тема 9 Особливості хімічного аналізу повітря	
10.	Відбір проб ґрунтів, донних відкладів та особливості їх аналізу	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 4	Здатність проводити дослідження, моделювати та виконувати проекти автономно чи в команді, мотивувати людей та рухатись до загальної мети.
ЗК 7	Здатність до осмислення предметної галузі (природничі науки, фізика, хімія, біологія, педагогіка) та специфіки професійної діяльності.
СК 1	Здатність критично осмислювати сучасну термінологію, наукові поняття, закони, концепції, вчення і теорії, методи дослідження природничих наук, фізики, хімії, біології, розкривати загальні тенденції, закономірності розвитку природничих наук для формування світоглядних установок, природничо-наукової картини світу.
СК 2	Здатність моделювати та оцінювати природні системи різного рівня організації на основі взаємозв'язку фундаментальних закономірностей природи, суспільства та їх імплементації в освітній процес.
СК 4	Здатність підбирати та творчо застосовувати сучасні методи дослідження природничих наук для обґрунтування цілісності та єдності природи (закономірностей, процесів та явищ), інтерпретувати та використовувати результати досліджень.
РН 2	Знання та розуміння стратегії сталого розвитку та сутності взаємозв'язків між природним середовищем і людиною як духовною та інтелектуальною, раціональною та ірраціональною істотою.
РН 3	Знання методології наукового пізнання як концептуальної основи професійної діяльності вчителя природничих наук, розуміння динаміки розвитку сучасних наукових теорій, що оновлюють методологію дослідження природи, соціуму, людини.
РН 10	Уміння інтегрувати методи емпіричного та теоретичного рівнів пізнання в освітньому процесі, застосувати припущення, гіпотези, теорії та концепції на рівні, необхідному для вирішення науково-дослідних завдань та проблем діяльності вчителя природничих наук, фізики, хімії, біології.
РН 11	Уміння застосовувати методи природничих та педагогічних наук, сучасні цифрові технології та пристрої для розв'язання природничо-наукових та освітніх проблем, створення інформаційних продуктів та методикою їх використання у шкільній практиці.
РН12	Уміння конструювати моделі явищ та процесів природних та освітніх систем, проводити фізичні, хімічні, біологічні та педагогічні дослідження, аналізувати результати та прогнозувати наслідки відповідних дій.

Літературні джерела

1. Аринушкина Е.В. Руководство по химическому анализу почв. М.: Изд. МГУ, 1970. 488 с.
2. Гождзінський С.М., Зайцев В.М., Калібабчук В.О., Рудковська Л.М. Основи аналітичної хімії. Київ, 2002. 141 с.
3. Дмитриев М.Т., Казанина Н.И., Пинигина И.А. Санитарно-химический анализ загрязняющих веществ в окружающей среде // Справочник. М.: Химия, 1989. 368 с.
4. Майстренко В.Н., Хамитов Р.З., Будников Г.К. Эколого-аналитический мониторинг супертоксикантов. М.: Химия, 1996. 319 с.
5. Набиванець Б.Й., Сухан В.В., Калабіна Л.В. Аналітична хімія природного середовища. К.: Либідь, 1996. 304 с.
6. Новикова Ю.Ю., Ласточкина Л.О., Болдина З.Н. Методы исследования качества воды водоемов. М.: Медицина, 1990. 400 с.
7. Перегуд Е.Л., Гернет Е.В. Химический анализ воздуха промышленных предприятий. Л.: Химия, 1973. 440 с.
8. Сухарев С.М., Чундак С.Ю., Сухарева О.Ю. Основи екології та охорони довкілля. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 394 с.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання тем (модулів) відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань заборонені (у т.ч. мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та виконання розрахунків лабораторних завдань.

Політика щодо відвідування: Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4): тести, завдання	28
Модуль 2 (теми 5-10): тести, завдання	42
Підсумковий контроль: тести	30
Сума	100

До Силабусу додаються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) робоча програма навчальної дисципліни;
- 2) навчальний контент (повний текст лекцій);
- 3) тематика та зміст лабораторних робіт;
- 4) питання для самостійної роботи, поточного і підсумкового контролю;
- 5) електронне навчання у системі Moodle;
- 6) забезпечення дисципліни навчальними інформаційними джерелами, інструментами, обладнанням та програмним забезпеченням.